

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 3

*Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
формування міжкультурної комунікації”,
м. Київ, МАУП, 24 травня 2011 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

Редакційна колегія:

Подолька А. М., д-р юрид. наук — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2010 —

Вип. 3 : Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: формування міжкультурної комунікації”, м. Київ, МАУП, 24 трав. 2011 р. / редкол. : А. М. Подолька (голов. ред.), М. Ф. Головатий (заст. голов. ред.), Н. М. Чернуха (заст. голов. ред.), А. А. Ігнатченко (відп. ред.). — 2012. — 246 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: формування міжкультурної комунікації”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

Азер Алієв*Менеджмент в освіті:**проблеми та перспективи*..... 124**С. О. Бульда***Маркетингові підходи в забезпеченні ефективного використання ресурсного потенціалу регіону*..... 129**О. В. Винник***Особливості профнавчання на виробництві в сучасних соціокультурних умовах*..... 137**Я. Ф. Медвідь, Г. В. Устименко***Освіта і виховання молоді в системі формування міжкультурної комунікації*..... 140**К. Дукоскі***Підходи до оцінки впливу корпоративної культури на ефективність міжнародної діяльності компанії*..... 143**В. В. Зарва***Соціально-релігійний чинник та проблема толерантності в умовах глобалізації*..... 148**В. Кітанов***Підходи до формування та особливості стратегії розвитку регіональної туристичної дестинації в Республіці Македонія*..... 153**Л. М. Коваленко***Правовий статус суб'єктів інформаційної політики у сфері євроінтеграції: досвід України та Польщі*..... 159**К. В. Кривопуст***Державне управління в сфері внутрішньої безпеки в системі функцій сучасної української держави*..... 168**Р. І. Литовченко***Шляхи підготовки конкурентоспроможного на ринку праці магістра*..... 177**Магеррамзаде Алібала Саттар огли***Інтеграційна регіоналізація в сучасній світовій економіці*..... 181**М. М. Мамченко***Теорії економічної політики сучасної держави у контексті її впливу на джерела формування капіталу*..... 189**А. М. Медвідь***Риторична спадщина Києво-Руської держави як важлива складова формування толерантності в системі ціннісних пріоритетів освіти*..... 196**Раєв Ільхам Сахіб огли, Є. О. Завальський***Ціннісні пріоритети освіти в умовах розбудови стратегії національної безпеки України*..... 199**Р. А. Тумовс***Політична ідеологія як фактор розвитку сучасної держави*..... 202**М. І. Якібчук***Формування толерантності особистості в сучасному полікультурному середовищі*..... 209**М. Д. Вітушкін***Духовність у сучасному соціумі: проблеми та перспективи*..... 215**І. П. Василюк***Державна інформаційна політика в Україні: стан і перспективи*..... 218**О. Л. Димарчук,***Дієго Доносо Варгес Хосе, М. О. Колісник*
Інформаційна безпека України в умовах глобалізації..... 220**О. Г. Коваленко***Становлення громадянського суспільства в Україні: питання теорії і практики*..... 224**О. І. Бабенко, О. О. Чмут***Політична соціалізація молоді в умовах формування міжкультурної комунікації*..... 227**О. О. Бушин***Вища освіта в Україні в умовах Болонського процесу*..... 230**А. Ю. Костенко, Ю. В. Содель***Модернізація освіти України в умовах міжкультурної комунікації*..... 233**Т. О. Курчина, О. Є. Маньковська***Інформаційні технології в освіті в умовах формування міжкультурної комунікації*..... 236**Методи Главче***Удосконалення технологій навчання при викладанні математичних дисциплін*..... 239

А. М. МЕДВІДЬ

здобувач

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

РИТОРИЧНА СПАДЩИНА КИЄВО-РУСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В СИСТЕМІ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ ОСВІТИ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 3, 2012, 196–198

Становлення України як самостійної держави та реформування українського суспільства на демократичних засадах неможливе без всебічного вивчення її історико-культурної спадщини, зокрема риторичної. Кожному історичному періоду притаманне лише його властиве ставлення до культурних надбань, що включає відродження рідної мови, національної історії та культури, традицій, обрядів і звичаїв українського народу. Тому важко переоцінити культурні багатства України. З її територією пов'язане відкриття всесвітньо відомих культур і давніх цивілізацій трипільської культури, античних міст, пам'яток слов'ян, спадщини Київської Русі.

Термін “спадщина” Великий тлумачний словник сучасної української мови подає у таких трактуваннях: 1. Майно і т. ін., що переходить після смерті його власника до іншої особи. 2. Явища культури, науки, побуту і т. ін., що залишилися від попередніх часів, від попередніх діячів [1, 1165].

Отже, під культурною спадщиною розуміють надбання матеріальної та духовної культури людства, що успадковується від попередніх поколінь та є засобом піднесення духовності, єднання людей навколо вічних цінностей добра і краси [2, 10].

Як відзначає В. Балута, “кожна нація має свої ідеали, які вже самі по собі становлять загальнолюдську цінність, що є органічною і неповторною. Зберегти й розвинути ці ідеали можна лише за умови державного суверенітету, державної незалежності, що і є внутрішнім способом реалізації національної ідеї, яка дає нам принцип державотворення та організації суспільства” [3, 154].

У світовій риторичній спадщині важливе місце, на думку фахівців, займає риторична спадщина Києво-Руської держави. “Сусідство з античними містами та різноманітні зв'язки з материковою Грецією сприяли знайомству скіфів з античною культурою, в тому числі з грецьким фольклором та літературою” [4, 306]. Ще Геродот писав про “скіфів-зем-

леробів”, що вони всі виголошували біля царського вогнища присягу цареві, й в цьому акті поєдналися установки на політичне та юридичне красномовство. С. Абрамович підкреслює, що “з видаленням слов’янства як такого з індоєвропейської спільноти, у найдавніших фольклорних творах фіксуються промови, з якими князі зверталися до дружинників, до іноземних послів і власного народу” [5, 128].

Остаточне формування риторики відбувається вже в епоху Київської Русі — це усні та писемні пам’ятки IX–XIII ст., у яких відображаються погляди прямих пращурів сучасного українства на право, державу, суспільство і людину. А оскільки вся середньовічна християнська література, зокрема візантійська, за своїм жанровим складом переважно була не художньою, а риторичною (проповіді, трактати, житія, літописи-хроніки), то й засади давньоукраїнської словесності були саме риторичні. Риторична проза панувала в українській літературі аж до XIV ст. Основним джерелом вивчення риторичної спадщини Київської Русі є літописи, “основу яких становить “Повість минулих літ”, укладена Нестором у Печерському монастирі близько 1111 р.” [4, 681].

Добре видно риторичний стиль в “Ізборнику” Святослава (1073 р.), у “Слові про Закон і Благодать” митрополита Іларіона, у знаменитому “Повчанні” Володимира Мономаха. Перлина словесної літератури “Слово о полку Ігоревім” донесла до наших днів “золоте слово Святослава”, що стало спадкоємцем риторичних традицій античності, у якому відо-

бразилася вся риторична культура періоду розпаду Київської Русі. Найвидатнішими ораторами Київської Русі були Іларіон та Кирило Туровський.

Серед писемних риторичних джерел з історії Київської Русі значне місце займає “Руська Правда” — “звід юридичних закономірностей, чинних по всій території держави. Початок їй поклала так звана “Правда Ярослава”, розроблена Ярославом Мудрим у 1015–1016 рр.” [4, 682].

“Руська Правда” є кращим зразком зародження судово-юридичного красномовства.

Отже, можна стверджувати, що саме риторична спадщина Києво-Руської держави є невід’ємною частиною світового культурного надбання і займає почесне місце у світовій риторичній спадщині. Відносини щодо її збереження регулюються Конституцією України, законами України “Про охорону культурної спадщини” (2000), “Про затвердження Загальнодержавної програми збереження та використання об’єктів культурної спадщини на 2004–2010 роки” (2004), “Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини” (2008), іншими нормативно-правовими актами.

Ідентичність як сукупність специфічних рис і характеристик особи і соціальної групи, які виділяють певну особу або соціальну групу з кола інших людей чи груп, є для окремої особи підставою для віднесення себе до цієї групи. Найпоширенішою і доволі стабільною для особи є етнічна ідентичність, що ґрунтується на рисах, притаман-

них певному етносу: спільність походження, мови, культури, релігії, побутових звичаїв, історичної пам'яті, долі.

Отже, виражена державна політика збереження, освоєння і популяризації матеріальних і нематеріальних надбань українського народу, що становлять культурну спадщину, сприяє збереженню культурної ідентичності та формуванню толерантності як у системі освіти, так і в реальному житті навіть у сучасних умовах глобалізації.

Література

1. *Великий тлумачний словник сучасної української мови* / Уклад. і гол.
- лов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2002. – 1440 с.
2. *Акуленко В. І., Магазишникова І. П., Мозир М. І., Тарасенко О. О.* Культурна спадщина людства: збереження та використання. – Л., 2002.
3. *Балуца В. В.* Культурологічний потенціал національної ідеї: культурна спадщина та державне будівництво // Культурна спадщина України. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Умань, 15–16 трав. 2009 р. – Умань, 2009. – С. 151–156.
4. *Історія української культури у п'яти томах. Т. 1.* Історія культури давнього населення України. – К.: Наук. думка, 2001. – 1135 с.
5. *Абрамович С. Д. та ін.* Риторика загальна та судова: Навч. посіб. / С. Д. Абрамович, В. В. Молдован, М. Ю. Чикарькова. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.